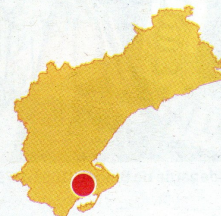

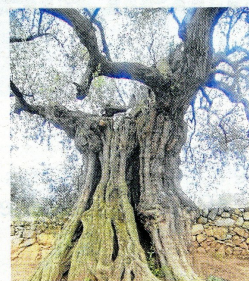

Conxita Jiménez, amb les fotografies de Jordi Amenós, va publicar el llibre 'El Bres de les Fargues' el 2018. FOTO: JORDI AMENÓS

Ubicació
Entre les serres
del Montsià

● A l'interior de la comarca del Montsià es troben algunes de les oliveres més velles i grans de Catalunya. Hi ha itineraris que naixen des de la Galera.

Una de les oliveres mil·lenàries de la Galera. FOTO: JOAN REVILLAS

Les oliveres mil·lenàries

EL BATEC DE LA MEMÒRIA

CONXITA JIMÉNEZ
Poetessa i activista cultural

Un espai de reflexió. Un museu canviant i misteriós, que viu, ens parla i ens nodreix cos i esperit, entre les serres del Montsià i de Godall

pocs segons es pot arrabassar allò que tant ha costat conrear i estimar: una vida, una casa, fins i tot un bosc, una ciutat, un país... Desprotegides, sense cap norma que evités que la cobdícia humana les malmetés, han estat arrancades, mutilades i venudes durant molts anys amb total impunitat. La veu fonda, descarnada de la terra era un clam desesperat per cada paratge transformat en un desert.

Però emergí el cant dels poetes. Emergiren sensibilitats d'ecologistes, juristes, plataformes i, finalment, el poble mateix, i decidiren elevar la seua queixa, les seues firmes al Parlament de Catalunya.

Aquest 7 de juliol es publicà la Llei de protecció de les oliveres monumentals. Un primer pas, encara insuficient, només protegeix les que tinguin un perímetre a partir de 350 cm... però una primera llavor per preservar aquest patrimoni viu que nodreix amb la saba de l'art i de l'or líquid les nostres muntanyes. Una primera petjada en el camí que, encara hem de seguir, tots els que sabem escoltar en endinsar-nos en les seues escorces el batec de la memòria que aflora d'un bres...

El frec terrible del vent de dalt remunta acanalat entre les serres del Montsià i de Godall, recorre implacable les llores, les solanes, els costers, i bat la terra eixuta, argilosa, oberta a la seua mossegada, amb el temps enclavat en un ventre cal·lari que ens ofereix la llum, l'arrel viva, la força esquerra i dolça de la saba: el pols soterrat que s'alça amb el contrast entre quietud i moviment etern.

El vent de dalt arrassa i esculpeix, esgalla i modela, esbutza i crea: el paisatge trencat renaix amb l'esquerda, amb el solc, amb l'embranchada, cisellat pel sol, es-

ponjat amb la pluja, com un llarguíssim llenç inacabat. Les hores, els dies, els segles... s'eixamplen i es buiden si pretenem observar cada traç, cada instant, cada rampell d'inspiració que han generat tota aquesta immensa obra d'art: passejar entre aquestes serres és entrar en un món insòlit, aspre i poètic, un retorn a l'úter, a l'entranya, a la nuesa primigènia, a un món enigmàtic que ens convida també a la reflexió mentre ens internem.

La vida, la memòria, la veu i el silenci remoregen des de les escorces d'un dels arbres que ens evoca els nostres records més

llunyans: la bellíssima i generosa olivera. I en aquest quadre inacabat són la peça més valuosa, esculpida en la soledat de la muntanya, l'obra mestra d'un artista sense nom, sense rostre, només la terra àrida i fetgenca, només el cel ras, el clarobscur, el calfred de la nafra, el substrat del temps...

Lolivera farga, la més antiga i delicada d'aquestes serres, amb unes corbes tortuosos en la fusta que revela els anys gravats entre replecs, el paisatge en la pell, la carícia de l'aigua, la cruïlla del fred. L'amplitud que emana quan les rames s'estenen i ens aixo-

pluguen amb l'ombra poderosa els pensaments. Els camps oberts de la infància impregnats del sabor, de l'aroma densa de l'oliva. L'or líquid, la pau, la saviesa d'Atena. El cant de la mar entre les fulles blavoses. La fondària del record. I un intens delit de pervivència que venç estacions, albes i llunes...

La farga més antiga, ubicada a la finca de l'Arión (Ulldecona) té uns 1.700 anys. Imaginem-nos com ha resistit totes les inclemències, la història que ha transcorregut mentre creixia... La nostra vida és un sospir al seu costat. Però tots sabem que en